

WOJEWODA OPOLSKI

Opole, dnia 19 kwietnia 2021 r.

PS.I.431.1.2021. SH

**Pan
Zdzisław Markiewicz
Dyrektor
Miejskiego Ośrodka
Pomocy Rodzinie w Opolu
ul. Armii Krajowej 36
45-071 Opole**

Wystąpienie pokontrolne

W dniu 22 stycznia 2021 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie – Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Opolu została przeprowadzona kontrola doraźna w zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie¹ oraz wybranych aktów wykonawczych, w związku ze skargą Pani (...) z dnia 18 listopada 2020 r. (data wpływu do OUW – 31.12.2020 r.), na Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego w Opolu w związku z realizacją zadań w ramach procedury „Niebieskie Karty”. Szczegółowe wyniki kontroli zostały przedstawione w protokole kontroli.

Realizację zadań przez Zespół Interdyscyplinarny i grupę roboczą w kontrolowanym zakresie ocenia się **negatywnie**.

Z ustaleń kontroli wynika, że:

1. W zakresie funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego w Opolu stwierdzono nieprawidłowości wyszczególnione (w części „stwierdzone nieprawidłowości”) w punktach od 1 do 12.
2. **Skarga Pani (...) zasługuje na uwzględnienie w części dotyczącej tego, że:**

¹ (Dz. U. z 2020 r., poz. 218 i 956), nazywana w dalszej części wystąpienia pokontrolnego: „ustawą”.

- 1) *Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego w Opolu odmówiła skarżącej – jako osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie kserokopii dokumentacji zgromadzonej w toku prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” w jej rodzinie, a następnie również samodzielnego wykonania fotokopii tych dokumentów, co w jej ocenie było decyzją niewłaściwą, miało charakter uznaniowy i w sposób bezpodstawny ograniczyło jej uprawnienia do otrzymania kserokopii zebranych w sprawie dokumentów.*

W wyniku przeprowadzonej kontroli potwierdzono, że Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego w Opolu – Pani Barbara Leszczyńska, odmówiła Pani (...) wykonania kserokopii dokumentów z procedury „Niebieskie Karty” prowadzonej w jej rodzinie oraz uniemożliwiono skarżącej wykonanie fotokopii tych dokumentów, a jedynie udostępniono skarżącej przedmiotowe dokumenty do przeglądnięcia/przeczytania w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Opolu. Powyższe postępowanie jest niewłaściwe i zaprzecza idei, jaka powinna przyświecać przy realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zgodnie z przedmiotową ustawą pomoc udzielana rodzinie przez Zespół/grupę roboczą powinna mieć wymiar interdyscyplinarny, kompleksowy i uwzględniający potrzeby wszystkich członków rodziny objętych procedurą „Niebieskie Karty”. Zgodnie z treścią art. 3 ust. 1 ustawy *osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności (...)*, a tym samym ustawodawca po wymienieniu literalnie kilku form pomocy w żaden sposób nie wykluczył udzielania osobie dotkniętej przemocą w rodzinie pomocy w innych formach – w tym konkretnym przypadku dotyczy to wykonania kserokopii dokumentów z procedury „Niebieskie Karty” prowadzonej w rodzinie Pani (...). Podstawa prawna w tej sprawie wynika w sposób jednoznaczny z art. 9c ust. 4 ustawy, który stanowi cyt.: *osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, ma dostęp do dokumentacji wytworzonej przy realizacji zadań wynikających z art. 9b ustawy*. Niezaprzeczalnie użyte w przywołanym artykule przez ustawodawcę słowo *dostęp* odnosi się zarówno do przeglądnięcia akt, jak również do udostępnienia kopii, wykonania fotokopii, czy też sporządzenia odpisów. W żadnym przypadku

brak w ustawie literalnego wymienienia, na czym może polegać *dostęp do dokumentacji wytworzonej przy realizacji zadań wynikających z art. 9b ustawy*, nie powinien być interpretowany jako zakaz wykonania kopii, fotokopii, czy też odpisów. Pamiętając, że osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie jest absolutnie podmiotem procedury „Niebieskie Karty” należy podjąć wszelkie działania, które mogą przyczynić się do poprawy jej sytuacji życiowej. Całkowicie niezasadne w tym przypadku jest odczytywanie słowa *dostęp* do takiej o to sytuacji, że osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, może jedynie przeglądać/przeczytać dokumenty zebrane w ramach prowadzonej procedury. Dlatego w tym konkretnym przypadku odmowa udostępnienia Pani (...) kopii dokumentów, które zostały wytworzone w ramach realizacji zadań związanych z prowadzoną procedurą „Niebieskie Karty” w jej rodzinie, a następnie również uniemożliwienie wykonania przez wymienioną samodzielnie fotokopii tych dokumentów, w momencie kiedy umożliwiono jej przeglądnięcie tej dokumentacji, było nieuzasadnione i w sposób oczywisty ograniczyło jej prawo w tym zakresie;

- 2) *protokół ze spotkania Pani (...) z grupą roboczą został sporządzony arbitralnie i nie odzwierciedla rzeczywistego przebiegu tego posiedzenia, zawiera nieprawdziwe stwierdzenia oraz fałszywe, a rzekomo jej oświadczenia, z których jedno odnosiło się do cyt.: negacji przez Panią (...). sensu opieki psychologicznej dla niej i jej dziecka, czemu według skarżącej przeczy fakt, że świadczoną przez MOPR w Opolu opiekę psychologiczną uważała za niewystarczającą i korzystała z takiej pomocy również w innych instytucjach.*

W wyniku przeprowadzonej kontroli ustalono, że ze spotkania Pani (...) z grupą roboczą, które odbyło się w dniu 25.09.2020 r., sporządzony został dokument o nazwie cyt.: *Protokół Posiedzenia Grypy Roboczej*. Dokument ten jest faktycznie jedynie listą obecności na tym posiedzeniu z podpisami osób uczestniczących tj. członków grupy roboczej. Z przedmiotowego dokumentu wynika, że w spotkaniu oprócz członków GR uczestniczyła również Pani (...), jako osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest

dotknięta przemocą w rodzinie.

Z wyjaśnień pracownika socjalnego Pani A. G. przedstawionych w czasie kontroli wynika, że przebieg tego spotkania nie był dokumentowany „na bieżąco”, a jedynie w trakcie jego trwania dokonywała zapisków, na podstawie których następnie (w okresie kilku dni od tego posiedzenia) sporządziła dokument w formie wydruku komputerowego (bez daty sporządzenia), o nazwie cyt.: *Ciąg dalszy protokołu z dnia 25.09.2020 r.* Z tą częścią protokołu nie została zapoznawana Pani (...), jak również pozostali członkowie grupy roboczej. Ponadto z wyjaśnień Pani A. G. wynika również, że członkowie grupy roboczej zapoznają się z tą częścią protokołu dopiero podczas kolejnego posiedzenia, ale w żaden sposób tego nie dokumentują. Do czasu kontroli tj. do 22.01.2021 r. nie zorganizowano kolejnego posiedzenia GR, a tym samym członkowie grupy nie mieli możliwości zapoznania się z tą częścią protokołu. Pani A. G. oświadczyła również, że nie jest praktykowane zapoznawanie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, z treścią zapisów w protokołach z jej spotkań z grupą roboczą, a tym samym faktycznie Pani (...) nie miała żadnego wpływu na to co zostało zapisane w protokole z dnia 25.09.2020 r.

3. Skarga Pani (...) nie zasługuje na uwzględnienie w części dotyczącej tego, że:

- 1) *Pani Barbara Leszczyńska – Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego w Opolu jest w relacji osobistej znajomości z Panem (...) tj. osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie i pomimo zapowiedzenia, że wyłączy się z udziału w grupie roboczej utworzonej do pracy z jej rodziną, nie wykonała tego. Powyższa okoliczność nie pozostawała bez wpływu na formę prowadzenia posiedzeń grupy roboczej przez Przewodniczącą ZI, co przejawiało się otwartym kwestionowaniem relacji przekazywanych przez Panią (...), trywializowaniem aktów przemocy w jej rodzinie i bezrefleksyjną obroną sprawcy tej przemocy.*

W toku prowadzonej kontroli Przewodnicza Zespołu Interdyscyplinarnego w Opolu – Pani Barbara Leszczyńska ustosunkowała się do

przedmiotowego zarzutu. Z pisemnego oświadczenia wymienionej wynika, że cyt.: *Kategorycznie zaprzeczam abym była kiedykolwiek w relacji osobistej znajomości z panem (...). Pan (...). jest dla mnie osobą całkowicie obcą. Podczas pierwszego spotkania z panią (...), istotnie zastanawiałam się, czy się nie wyłączyć z prac grupy roboczej. Jednakże wobec kontrowersyjnych informacji jakie wniosła klientka i stanu psychicznego jaki prezentowała pani (...) – uznałam, że właśnie wobec tego, że jestem jej pierwszym pomagaczem (była moją klientką w SOW) – będę ją wspierała swoją wiedzą i doświadczeniem (...). Konsultowałam się z wszystkimi pracownikami, którzy mieli kontakt z panią (...) w związku z procedurą Niebieskie Karty – wobec informacji o jej agresywnym i roszczeniowym zachowaniu byłam i jestem przekonana o słuszności mojego uczestnictwa w GR z racji mojej wiedzy i doświadczenia (...). Z niewyjaśnionych dla mnie powodów, Pani (...) skierowała swoją złość w moją stronę – być może właśnie dlatego, że obnażyłam jej działania, które wszyscy „pomagacze” również dostrzegli. Dokładnie tak samo postępowałam wobec Pana (...) – który jednak zastosował się do naszych sugestii i porad podczas posiedzenia GR – powziął refleksję nt. swojego funkcjonowania i obecnie, zgodnie z naszą wiedzą (GR) dokonuje ważnych zmian. Podmiotem bowiem tej procedury Niebieskie Karty w głównej mierze okazało się dziecko (wbrew pierwotnym informacjom) i właśnie je należało chronić przede wszystkim, również przed krzywdzącymi rodzicami.*

Ponadto w wyniku analizy dokumentacji zgromadzonej w przedmiotowej sprawie nie ujawniono dokumentów, które mogłyby świadczyć o tym, że członkowie grupy roboczej bronili Pana (...) jako osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.

4. Skarga nie jest możliwa do zweryfikowania w części dotyczącej tego, że:

- 1) *Pani Barbara Leszczyńska podczas posiedzeń grupy roboczej stosowała oskarżycielski ton wypowiedzi wobec Pani (...), używając następujących stwierdzeń cyt.: 1 - Upijanie się do nieprzytomności nie jest w Polsce zabronione; 2 - Przecież ja też piję sobie w domu wino; 3 - A co, dziecko nigdy nie widziało jak dorośli piją alkohol?!; 4 - Dlaczego miałby Pani płacić*

alimenty na dziecko?!;

5 - Przyczynkiem zaistniałej sytuacji były Pani wyjścia z domu itp. Ponadto według Pani (...) agresja słowna Przewodniczącej ZI podczas posiedzeń grupy roboczej wobec niej oraz brak empatii z jej strony tylko potęgowały stres związany z trudną sytuacją rodzinną Pani (...) oraz podważyły jej zaufanie do jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, jaką jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu.

Przedmiotowy zarzut nie jest możliwy nie do zweryfikowania, gdyż rozmowy prowadzone w trakcie spotkań grup roboczych z zaproszonymi i wezwanymi osobami nie są nagrywane. Niemniej, w toku prowadzonej kontroli Pani Barbara Leszczyńska – Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego w Opolu ustosunkowała się do przedmiotowego zarzutu. Z pisemnego oświadczenia wymienionej (zał. nr 5) wynika między innymi, że cyt.: *Nigdy nie użyłam i nie używam zdań/sformułowań zawartych w skardze. Nie posługuję się takim słownictwem. Niektórych „zacytowanych” sformułowań całkowicie nie rozumiem – zatem absolutnie zaprzeczam stosowania słownych udziwnień zacytowanych w piśmie.*

W w/w. oświadczeniu Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego zapisała również cyt.: *Edukacja jest nieodzownym elementem pracy klientem doznającym bądź doświadczającym przemoc. Wobec nierealnych oczekiwać dokonania zmiany zachowań partnera klientki przez GR? System? – w sposób całkowicie profesjonalny posługuję się wiedzą na temat uzależnień (...). Wyjaśniając, że nie mamy wpływu na to co robi drugi człowiek, uzmysławiam osobom współuzależnionym, że alkohol w naszym kraju jest środkiem dozwolonym, picie nie jest zabronione – zatem tylko osoba mająca problem może zmienić swoje życie poprzez dokonanie właściwego wyboru a osoba współuzależniona również nie ma mocy zmiany swojego partnera, lecz wyłącznie dokonując zmian we własnym zachowaniu, funkcjonowaniu może spowodować zmianę w relacjach partnerskich. W ocenie inspektorów przeprowadzających przedmiotową kontrolę niewłaściwym jest pouczanie Pani (...) – jako osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, o tym, że w Polsce alkohol jest dozwolony, a jego spożywanie*

nie jest zabronione. Należy bezwzględnie pamiętać, że alkoholizm uznawany jest za zjawisko patologicznie, wysoce szkodliwe oraz będące źródłem wielu strat społecznych i ekonomicznych. Prowadzone wszechstronne badania w tym zakresie wskazują na korelację występującą pomiędzy szkodliwą konsumpcją alkoholu, a m.in. ryzykiem wystąpienia wielu poważnych chorób, wypadkami, przemocą, przestępczością oraz destabilizacją życia rodzinnego. Organizacje, instytucje, służby krajowe jak i międzynarodowe, posiadając świadomość wagi tego zjawiska, podejmują szereg działań mających na celu rozwiązanie problemu alkoholowego poprzez stosowanie oraz poszukiwanie metod profilaktycznych oraz leczniczych.

W Polsce jednym z instrumentów polityki państwa w tym obszarze jest obowiązująca od 1983 roku procedura sądowego zobowiązania do poddania się leczeniu odwykowemu uregulowana w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Ustawa przewiduje możliwość sądowego zobowiązania osoby uzależnionej od alkoholu do leczenia odwykowego w sytuacji, gdy osoba nadużywająca alkohol powoduje rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchyla się od pracy albo systematycznie zakłóca spokój lub porządek publiczny. Procedura leczenia odwykowego składa się z postępowania rozpoznawczego (sąd rozstrzyga o potrzebie zobowiązania osoby uzależnionej do podjęcia leczenia) oraz postępowania wykonawczego (służy zrealizowaniu obowiązku nałożonego przez sąd). Ponadto w przedmiotowym oświadczeniu Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego zapisała również cyt.: *Treść dotycząca alimentów – prawdopodobnie dotyczy sytuacji, w której to wówczas ojciec opiekował się córką klientki, zatem logiczne wydawało się, że to raczej matka zobowiązana jest do obowiązku alimentacyjnego. Była to zwykła informacja prawna dot. obowiązku alimentacyjnego, użyta w trakcie dialogu, wobec roszczeń alimentacyjnych wygłoszonych przez klientkę w stosunku do partnera. W ocenie inspektorów przeprowadzających przedmiotową kontrolę pouczenie w takiej formie Pani (...) również nie znajduje uzasadnienia w faktach, gdyż obowiązek alimentacyjny zasądzony został orzeczeniem Sądu, a tym samym jedynie Sąd może*

zmienić orzeczone warunki tego obowiązku. Nikt nie zabroni oczywiście stronom tego orzeczenia uzgodnić pomiędzy sobą czasowe/okresowe zmiany w tym obowiązku, które mogą dotyczyć np. takiej sytuacji, że matka otrzymująca alimenty na dziecko, wyrazi zgodę na pomniejszenie wysokości alimentów w związku z tym, że dziecko przez jakiś czas będzie przebywać z ojcem, który te alimenty płaci, jednakże – jak należy domniemywać – w tym konkretnym przypadku takich uzgodnień pomiędzy Panią (...) i Panem (...) nie było, a tym samym Pan (...) powinien bezwzględnie stosować się do wydanego orzeczenia w zakresie alimentów. W sytuacji kiedy w utworzonej grupie roboczej do pracy z rodziną Pani (...) nie było specjalisty w zakresie prawa alimentacyjnego należało skierować wymienioną w tej sprawie do prawnika np. do Punktu Nieodpłatnej Pomocy Prawnej.

5. Skarga Pani (...) nie była rozpatrywana w części dotyczącej tego, że:

- 1) *wnosi o przeniesienie procedury „Niebieskie Karty” prowadzonej w jej rodzinie do dalszego prowadzenia do innej jednostki organizacyjnej w związku z tym, że Pani Barbara Leszczyńska pracuje na stanowisku kierownika jednostki i ta okoliczność, według skarżącej, wywołuje wątpliwość co do jej bezstronności w tej sprawie i może w sposób bezpośredni wpływać na sposób prowadzenia procedury, nawet po wyłączeniu się z dalszych prac Zespołu i Grupy Roboczej.*

Wojewoda nie posiada uprawnień do wydawania poleceń Zespołowi Interdyscyplinarnemu w Opolu w przedmiocie przeniesienia procedury „Niebieskie Karty” w rodzinie Pani (...) do dalszego prowadzenia przez inny Zespół.

W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nie przekazano formularza „Niebieska Karta – B” Pani (...) bezpośrednio po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta – A”, stosownie do § 6 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”². Na

² (Dz. U. z 2011 r. Nr 209, poz. 1245), nazywane w dalszej części wystąpienia pokontrolnego: „rozporządzeniem”.

powyższe nie miała jednak wpływu Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego.

Nieprzekazanie formularza „Niebieska Karta – B” Pani (...), bezpośrednio po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta – A” narusza § 6 ust. 1 rozporządzenia, a ponadto oznacza, że wymieniona nie została odpowiednio poinformowana o sytuacji, w której się znalazła i jakie będą podejmowane dalsze działania w jej sprawie. Formularz „Niebieska Karta – B” stanowi ważny element procedury, gdyż informacje w nim zawarte są podstawowym, usystematyzowanym źródłem wiedzy o prawach osoby doznającej przemocy dlatego też wręczenie go osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie powinno zostać udokumentowane, stosownie do § 10 ust. 1 rozporządzenia.

2. Nie zachowano 3 – dniowego terminu przekazania przez Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego formularza „Niebieska Karta – A” pozostałym członkom Zespołu/grupy roboczej, co jest niezgodne z § 8 ust. 1 rozporządzenia.

Niezachowanie 3 – dniowego terminu, o którym mowa w § 8 ust. 1 rozporządzenia może prowadzić do opóźnienia w udzieleniu natychmiastowej pomocy osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie i jej rodzinie.

3. Zaproszenie kierowane do osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, na spotkanie z grupą roboczą podpisała Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego, co jest niezgodne z § 16 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia.

Podkreślić należy, że § 16 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sposób jednoznaczny wskazuje sposób zapraszania osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie. Zgodnie z literalnym brzmieniem tego przepisu to członkowie Zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej zapraszają tą osobę na spotkanie Zespołu/grupy roboczej. Działanie takie ma pokazać osobie, do której jest kierowane, że występującym w jej rodzinie problemem przemocy zajmą się odpowiednie służby, posiadające stosowne kwalifikacje do podejmowania odpowiednich działań w tym zakresie. Tym samym osoba zapraszana otrzymuje jasną informację, że nie jest osamotniona w zaistniałej sytuacji i pomoc jej zostanie zaoferowana przez kompetentne instytucje.

4. Zaproszenie kierowane do osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie nie zawiera podstawy prawnej zaproszenia tj. § 16 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia.

Zaproszenie na spotkanie z grupą roboczą, które jest kierowane do osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, jest dokumentem urzędowym, a tym samym powinno zawierać wszystkie niezbędne elementy takiego dokumentu – w tym również podstawę prawną, na podstawie której zaprasza się osobę na takie spotkanie. Osoba zapraszana ma prawo do zapoznania się z przepisami, na podstawie których realizowana jest wobec niej taka czynność.

5. Opracowany indywidualny plan pomocy dla osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, i jej rodziny nie został dostosowany do sytuacji i potrzeb rodziny objętej procedurą „Niebieskie Karty”, co jest nie zgodne z § 16 ust. 2 rozporządzenia.

Niedostosowanie indywidualnego planu pomocy dla osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, i jej rodziny może prowadzić do podejmowania nieadekwatnych działań, które mają na celu udzielenie odpowiedniej pomocy rodzinie objętej procedurą „Niebieskie Karty”.

6. Wezwanie na spotkanie z grupą roboczą kierowane do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, nie zawiera podstawy prawnej wezwania tj. § 17 ust. 1 rozporządzenia.

Wezwanie na spotkanie z grupą roboczą, które jest kierowane do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, jest dokumentem urzędowym, a tym samym powinno zawierać wszystkie niezbędne elementy takiego dokumentu – w tym również podstawę prawną, na podstawie której wzywa się osobę na takie spotkanie. Osoba wzywana ma prawo do zapoznania się z przepisami, na podstawie których realizowana jest wobec niej taka czynność.

7. Nie dokumentowano realizacji zadań w ramach procedury „Niebieskie Karty” przez funkcjonariusza Policji – członka grupy roboczej, wynikających z indywidualnego planu pomocy oraz z § 13 rozporządzenia, co jest niezgodne z § 10 ust. 1 rozporządzenia.

Niedokumentowanie realizacji czynności może wskazywać na to, że zadania w ramach procedury „Niebieskie Karty” wynikające z indywidualnego planu

pomocy oraz z § 13 rozporządzenia nie są realizowane, co z kolei może skutkować brakiem właściwej diagnozy sytuacji i potrzeb osoby dotkniętej przemocą w rodzinie i jej rodziny, a tym samym niemożnością rzetelnego opracowania indywidualnego planu pomocy. Ponadto pozbawia tą osobę kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy. Nieudzielenie odpowiedniej pomocy osobie, która zwróciła się o tą pomoc, wywołać może również syndrom wyuczonej bezradności, co spowoduje, że w sytuacji wystąpienia kolejnego zdarzenia, nie poinformuje o tym żadnej z instytucji, będąc przekonaną, że jest to bezcelowe i nieskuteczne działanie. Zaniechanie powyższych działań może prowadzić do zagrożenia zdrowia i życia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie oraz członków jej rodziny. Ponadto nieudzielenie kompleksowej pomocy ofierze przemocy w rodzinie spowodować może u sprawcy tej przemocy poczucie bezkarności, mogące doprowadzić do eskalacji działań przemocowych.

8. Protokoły ze spotkań grupy roboczej z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie oraz z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, nie są podpisane przez wszystkich uczestników tych spotkań, a tym samym osoby uczestniczące w tych spotkaniach nie znają treści zapisanych w tych protokołach i nie mają wpływu na to co zostało w nich zapisane.

Niezapoznanie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie oraz osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie z treścią protokołu sporządzonego z ich spotkania z grupą roboczą, jak również pozostałych uczestników tych spotkań powoduje to, że osoby te nie mają wpływu na to, co zostanie zapisane w tym protokole, a tym samym nie mogą wnieść ewentualnych uwag i zastrzeżeń do tych zapisów. Powyższe może skutkować również tym, że osoba sporządzająca te protokoły może w sposób niewłaściwy – odbiegający od stanu faktycznego, opisać przebieg tych spotkań.

9. Nie włączono do pracy w grupie roboczej kuratora sądowego, który wykonywał czynności w rodzinie Pani (...) i Pana (...), w związku z pismem skierowanym przez Przewodniczącą ZI do Sądu o wgląd w sytuację małoletniej córki wymienionych, a tym samym posiadał informacje o rodzinie, które powinny

zostać wykorzystane w pracy grupy roboczej w prowadzonej procedurze „Niebieskie Karty”.

Niewłączenie do pracy w grupie roboczej kuratora sądowego świadczy o niedostosowaniu składu osobowego grupy roboczej do indywidualnej sytuacji i potrzeb rodziny objętej procedurą „Niebieskie Karty”, a to z kolei może utrudnić udzielenie kompleksowej pomocy osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie i jej rodzinie. Ponadto brak zaangażowania w prace grupy roboczej wszystkich wymienionych w ustawie grup specjalistów utrudnia realizację podstawowej zasady pracy z rodziną doznającą przemocy – zasady interdyscyplinarności.

10. Odmówiono wykonania Pani (...) kopii dokumentów, które zostały wytworzone w ramach realizacji zadań związanych z procedurą „Niebieskie Karty” w jej rodzinie oraz uniemożliwiono wymienionej samodzielnie wykonania fotokopii tych dokumentów, co jest niezgodne z art. 9c ust. 4 ustawy.

Odmowa udostępnienia Pani (...) kopii dokumentów, które zostały wytworzone w ramach realizacji zadań związanych z prowadzoną procedurą „Niebieskie Karty” w jej rodzinie, jak również uniemożliwienie wykonania przez wymienioną samodzielnie fotokopii tych dokumentów, a jedynie umożliwienie jej przeczytanie/przeoglądnięcie tej dokumentacji, było nieuzasadnione i w sposób oczywisty ograniczyło jej prawo w tym zakresie, które wynika z art. 9c ust. 4 ustawy.

11. Protokół ze spotkania Pani (...) z grupą roboczą, które odbyło się w dniu 25.09.2020 r., został sporządzony w okresie kilku dni od tego spotkania (bez określenia daty jego sporządzenia) i wymieniona nie została zapoznana z jego treścią, a tym samym nie miała wpływu na to co zostało w nim zapisane.

Niezapoznanie Pani (...) z treścią protokołu sporządzonego z jej spotkania z grupą roboczą spowodowało to, że wymieniona będąc absolutnie podmiotem tego spotkania nie miała wpływu na to, co zostało zapisane w tym protokole i nie miała możliwości wniesienia ewentualnych uwag i zastrzeżeń do tych zapisów. Powyższe skutkowało również tym, że wymieniona nie została zapoznana z decyzjami, jakie podjęła grupa robocza oraz z zadaniami, jakie zaplanowała do dalszej realizacji.

12. Pouczenia, jakie zastosowano wobec Pani (...) podczas spotkania z grupą roboczą, a które dotyczyły spożywania alkoholu przez jej konkubenta oraz

niepłacenia przez niego alimentów na ich córkę, nie mają potwierdzenia w przepisach prawa.

Stosowanie pouczeń wobec Pani (...) dotyczących spożywania alkoholu przez jej konkubenta oraz niepłacenia przez niego alimentów na ich córkę, które nie mają potwierdzenia w przepisach prawa wprowadziły wymienioną w błąd, a przez to wymieniona nie mogła podjąć w tych sprawach odpowiednich działań.

Za powstałe nieprawidłowości wyszczególnione powyżej w części „stwierdzone nieprawidłowości”, odpowiadają:

- 1) za nieprawidłowość wymienioną w punkcie 1 odpowiedzialny jest bezpośrednio funkcjonariusz Policji, który wypełniał formularz „Niebieska Karta – A”, a poprzez brak właściwego nadzoru nad tą czynnością – pośrednio przełożony funkcjonariusza;
- 2) za nieprawidłowości wymienione w punktach 2, 3, 4, 6, 9, 10 i 12 odpowiedzialna jest bezpośrednio Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego w Opolu;
- 3) za nieprawidłowości wymienione w punktach 5, 7, 8 i 11 odpowiedzialni są bezpośrednio członkowie grupy roboczej utworzonej do pracy z rodziną Pani (...), a poprzez brak właściwego nadzoru nad pracą tej grupy – pośrednio Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego w Opolu.

W związku z stwierdzonymi nieprawidłowościami, na podstawie § 19 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2011 r. Nr 126, poz. 718)

zalecam:

- 1) wręczenie osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, formularza „Niebieska Karta – B” zgodnie z § 6 ust. 1 rozporządzenia oraz dokumentowanie tego działania, stosownie do § 10 ust. 1 rozporządzenia;**
- 2) przestrzeganie 3 – dniowego terminu przekazania przez Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego formularza „Niebieska**

Karta – A” pozostałym członkom Zespołu/grupy, stosownie do § 8 ust. 1 rozporządzenia;

- 3) podjęcie działań zmierzających do właściwego podpisywania zaproszeń kierowanych do osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie na spotkanie z grupą roboczą, zgodnie z § 16 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia;
- 4) dostosowanie treści zaproszeń kierowanych do osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie na spotkanie z grupą roboczą do § 16 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia;
- 5) dostosowywanie indywidualnego planu pomocy do potrzeb i sytuacji rodziny objętej procedurą „Niebieskie Karty”, stosownie do § 16 ust. 2 rozporządzenia;
- 6) dostosowanie wezwań kierowanych do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie na spotkanie z grupą roboczą do § 17 ust. 1 rozporządzenia;
- 7) dokumentowanie realizacji zadań w ramach procedury „Niebieskie Karty” przez funkcjonariusza Policji – członka grupy roboczej, wynikających z § 13 rozporządzenia oraz indywidualnego planu pomocy, stosownie do § 10 ust. 1 rozporządzenia;
- 8) podjęcie działań mających na celu zapoznawanie z treścią protokołów ze spotkań osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie i osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie z grupą roboczą, jak również innych uczestników tych spotkań oraz dokumentowanie tych działań;
- 9) włączanie do pracy w grupie roboczej kuratora sądowego w przypadku ustalenia, że wykonywał czynności w rodzinie objętej procedurą „Niebieskie Karty”, stosownie do art. 9a ust. 12 ustawy;
- 10) podjęcie działań zmierzających do właściwego stosowania art. 9c ust. 4 ustawy, który odnosi się do dostępu do dokumentacji, która została wytworzona w wyniku realizacji zadań w ramach procedury „Niebieskie Karty”;
- 11) podjęcie działań mających na celu stosowanie przez członków grup roboczych pouczeń wobec osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie zgodnych z przepisami prawa;

12)zwiększenie nadzoru nad prawidłowością działania utworzonych grup roboczych przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego.

Wyniki kontroli oraz wydane do realizacji zalecenia należy przedstawić Zespołowi Interdyscyplinarnemu.

Informację o sposobie wykonania zaleceń, a także o działaniach podjętych na rzecz ich realizacji lub o przyczynach nie podjęcia tych działań, należy przedłożyć do Wydziału Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu, w terminie 30 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia.

Z up. Wojewody Opolskiego

Mieczysław Wojtaszek

Dyrektor

Wydział Polityki Społecznej